

Paspárky – co to vlastně je?

Označením „paspárek“ je myšlen útvar na pánevní končetině psa (její vnitřní straně), odlišující se svou stavbou a umístěním od všech ostatních „běžných“ prstů, které má každý zdravý pes jakéhokoli plemene. Často bývá takto označován pátý prst na přední končetině – náš palec. Toto označení je ovšem mylné, neboť se jedná o rovnocenný prst, který se liší od nášlapových, tzn. od 2. -5. prstu pouze tím, že místo 3 článků má jen 2 a to kost spěnkovou a kost drápkovou (bez kosti korunkové). Spojování jedinců s takto zdvojenými paspárky vedlo velmi brzy k ustálení tohoto znaku neboť zmnožení prstů (polydaktylie) je založena dominantně a poměrně snadno se prosazuje v genetické výbavě jedince. Vyjma plemen u kterých jsou paspárky standardem vyžadovány a při posuzování exteriéru hodnoceny (*pyrenejský horský pes, briard, beauceron a norský lundehund*) se tyto „nadbytečné prsty“ většinou brzy po narození odstraňují, ať už z důvodu estetického nebo zdravotního.

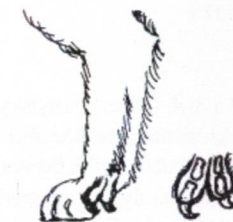
Z pohledu pyrenejských plemen jsou paspárky standardem přímo vyžadovány u pyrenejského horského psa, u ostatních jsou pouze žádoucí. Viz výňatky z FCI standardů:

- **Pyrenejský horský pes** - *Obě pánevní končetiny nesou dvojité dobře vyvinuté paspárky. Hrudní končetiny někdy mají jednoduché nebo dvojité paspárky. Vylučující vady: Žádné paspárky, jednoduché nebo zakrnělé dvojité paspárky na pánevních končetinách.*
- **Pyrenejský mastín** - *Jednoduché nebo dvojité paspárky mohou také chybět; mohou se také amputovat. Při stejné kvalitě psů se dá přednost psům s dvojitými paspárky.*
- **Pyrenejský ovčák** - *...na pánevních končetinách mohou nebo nemusí být jednoduché nebo dvojité paspárky.*

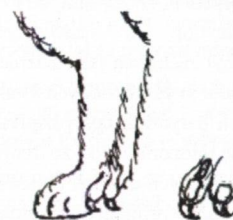
Z funkčního hlediska poskytují paspárky především vyšší opěrnou plochu a s tím spojenou vyšší míru stability jedince při pohybu na nerovných a nestabilních plochách jako jsou (nebo spíše byly) strmé kopce, skaliska a jemný sníh. Menším a lehčím ovčákům také pomáhaly ke snazšímu pohybu přes hřbety ovcí, bylo-li třeba se takto přemístit. V pohybu způsobují paspárky charakteristickou mírou „rotací“ zadních končetin aby se vyloučilo jejich tření se o sebe navzájem.

Ti, kdo jsou „proti“ zachování tohoto starobylého a výjimečného znaku často argumentují tím, že paspárky jako takové jsou nepotřebné, ba naopak psa obtěžují a mohou mu být i nebezpečím. Sama za sebe mohou říct, že přes pět let intenzivního pohybu v různých náročných terénech včetně hustého lesního porostu, sutí, skal, cestování vlakem a podobně, jsme s paspárky nikdy neměli nejmenší problém. Naopak několikrát jsem byla svědkem toho, kdy tyto prsty navíc byly využity a pohyb byl díky nim jistější a stabilnější.

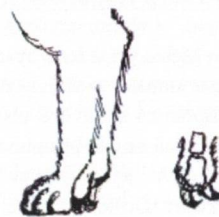
Samozřejmě i této psí „výbavě“ je nutné věnovat alespoň minimální pozornost a péči a mimo více či méně pravidelné kontroly jejich stavu dle individuální potřeby zastříhávat neboť v našich podmínkách se nemohou přirozeně obrušovat a zarostlý drápek není nic příjemného.

Dobře formátované, pevné dvojité paspárky, kosti po celé délce až k hlezňům.

Dvojité paspárky, které na první pohled vypadají kompletně. Prohmatáním však zjistíme, že chybí kost nebo její část v jednom nebo v obou z nich. Tyto paspárky jsou známy pod jménem „volné“ či „plovoucí“.

Paspárek na první pohled dvojitý, ale jedná se pouze o jeden pasírek, který je výrazně širší než paspárek standardní a ze kterého vyrůstají dva drápy. Tyto paspárky připomínají dva prsty „slepené“ v centrální části.

Paspárek normální velikosti s kostí nebo bez ní, ze kterého vyrůstá po straně paspárek degenerovaný, bez kosti, výrazně menší. Oba mají drápy.

- fotografie k článku viz příloha -

Marie Fictumová

(kresby převzaty ze Zpravodaje č.3/1998)

Paspárky

- poklad, který je třeba zachovat -

V prvním standardu plemene, který se objevil v červenci 1907 a byl vydán „Pastýřským klubem“, nebylo stanovisko ohledně dvojitých paspárků na zadních končetinách dostatečně jasné. Poslední diskuse k tomuto tématu proběhly na valné hromadě R.A.C.P. 25. července 1952. Možná se někteří ptají, proč existuje tento požadavek na dvojité paspárky pyrenejského horského psa, když u jiných plemen nejenže nejsou povinné, ale dokonce se penalizuje jejich přítomnost. Odpovědí na tuto otázku je pravděpodobně fakt, že PHP je jedno z nejstarších známých plemen a už jenom z toho důvodu má tento znak neoddiskutovatelnou historickou hodnotu a zaslouží si, aby byl zachován jako znamení starobylosti. Nebylo to kvůli ničemu, že se staří PHP vybírali podle svých fyzických kvalit, umístění skvm na svém kožichu a přítomností pevných dvojitých parpárků, což přispívalo k formálním znakům čistoty plemene. Z čistě funkčního pohledu se upozorňovalo, že dvojité paspárky přispívají k většímu povrchu umožňujícímu podporu na různých druzích měkkého sněhu (jako prašanu nebo jarního sněhu), a zabraňují tak aby se do něho příliš nebořily nohy. Rovněž přispívají k charakteristické chůzi psa, kdy noha lehce rotuje, aby se zabránilo tření zadních nohou. Občas se objevují psi, kteří mají tři paspárky na každé zadní noze a občas dva na Nohou předních. Pravděpodobně je tato charakteristika spojena s větším množstvím kostí, výšky a v důsledku toho větší váhy. Pokud doplníme, že v těchto případech bývají paspárky umístěny níže k zemi, dojdeme k závěru, že pravděpodobně slouží k zajištění větší plochy opory a k dosažení větší stability. V každém případě to připomíná starověké velké molosy, kteří před tisíci lety žili na vysokých planinách Asie. Přijímá se, že přítomnost paspárků a jejich forma je kontrolována prostřednictvím genů a že jejich pozice v chromozomech je blízká genům, které kontrolují množství kostí v kostře. Došlo se k závěru, že čím větší množství kostní hmoty, tím lepší stavba paspárků, a také se konstatovalo, že ubývání kostní mmoty v kostře vede k tomu, že kosti jsou lehčí a v dalších generacích jako první zmizí kost v paspárcích a poté úplně paspárky jako takové.

Volně přeloženo z Boletinu CEPMP

Zpracovali: **Mgr. Blanka Mráčková** a **Ing. Jan Kubeša**
(otisknuto již ve Zpravodaji č. 3/1998)